

[Ministeren for Grønland.]

meget tilbage at ønske — sige, at vi afholder kursus for udsendt personale af 1 uges varighed. Det er ikke særlig længe; men skulle kurserne være længere, ville det blive meget kostbart, idet vi jo i så fald måtte betale løn, og det ville gå ud over andre opgaver, da vi jo her taler under den forudsætning, at vi har en bestemt ramme at disponere over.

Jeg tror faktisk, at de betænkeligheder, der her er kommet frem med hensyn til koncentreringen, ikke er berettigede. Det er min personlige opfattelse efter nogle besøg i Grønland — men jeg indrømmer, at andre kan have lige så gode eller bedre forudsætninger for at udtale sig derom — at man kan ikke få tilvejebragt en situation i Grønland, hvor vi kan hæve levedoden op i det tempo, vi ønsker, medmindre der i det mindste i en vis udstrækning finder en indflytning sted fra de helt små områder, hvor der så godt som ikke længere er levemuligheder. Det ville interessere mig meget at høre — måske ikke nu ved denne lejlighed, men ved en anden, eventuelt ved anden behandling — om ikke de grønlandske medlemmer af dette høje ting også har den opfattelse, at man i alt fald i en vis udstrækning må søge denne udvikling fortsat. Jeg tror, det er helt nødvendigt, medmindre man slår sig til tåls med, at der på disse steder fortsat må være en levedod, som ingen dansker ønsker fortsat skal råde noget sted i Grønland.

Men jeg kan i øvrigt lige minde det ærede medlem hr. Lembourn om, at denne sag jo er en af de ting, der nu kommer til drøftelse på Grønlandsrådets møde i juni, hvor man kommer til at tale om hele investeringsplanen for perioden 1968-72; her vil altså dette med koncentrationspolitikken blive drøftet, og jeg ved, det ærede medlem er medlem af Grønlandsrådet, og han får jo så dér lejlighed til at ytre sine meninger.

Det ærede medlem hr. Svend Haugaard udtalte, at det måtte være rigtigt at lægge vægt på, at de billige lån forbeholdtes de i Grønland boende. Jeg vil gerne bekræfte, at det er hensigten at give de fast bosiddende en vis og en væsentlig præference. Jeg tror også, dette er rigtigt og er et skridt henimod den harmoniserende ligestilling, som de ønsker: at der altså også åbnes adgang for andre danske til at få andel i erhvervsstøtten. Grønlænderne får i øvrigt ud over de

ting, der her har været nævnt, også en lille præference ved, at de får forkøbsret til statens aktier eller andele, hvor staten har eller i fremtiden får sådanne formuegoder, som staten så senere ønsker at sælge.

Det ærede medlem hr. Vivike ligesom beklagede, at lovforslaget gjorde det lettere for syddanske at etablere sig i Grønland. Jeg er egentlig tilbøjelig til at sige modsat, at det da forhåbentlig vil gå således, at det bliver lettere også for syddanske at etablere sig i Grønland på områder, hvor dette er fordelagtigt for Grønland — og her har jo administrationen af denne lovgivning den afgørende indflydelse — og på områder, hvor grønlænderne ikke selv ønsker eller kan løse opgaver.

Forhåbentlig vil denne lov bidrage til en stigning i den almindelige forretningsmæssige foretagsomhed på alle de områder, loven omfatter, først for de hjemmeboende og dernæst for andre; det er jo det, der er forudsætningen for, at levedoden kan sættes i vejret. Jeg har jo personlig den opfattelse, at på næsten alle områder har det vist sig, at den private foretagsomhed er fordelagtigere for befolkningen end statens foretagsomhed; men jeg kan ikke lade være at føje til i denne debat om Grønlands forhold, at det er mit ganske bestemte indtryk, at statens erhvervsvirksomheder i Grønland under vanskeligheder, der er så store, at de fleste ikke rigtig kan fatte det, har ydet en ganske overordentlig dygtig indsats deroppe, hvad der er grund til at glæde sig over.

Endelig er der jo også en form for privat virksomhed, der betyder, at grønlænderne selv får forretningen, og jeg vil da minde det ærede medlem hr. Vivike om, at en overgang fra statslig virksomhed til privat virksomhed f. eks. nu skal foregå i Godthåb, hvis man ellers bliver enig om vilkårene ved overdragelsen af den kgl. grønlandske handels store butik dér til brugsforeningen; det vil sige, at grønlænderne selv, den grønlandske befolkning selv, kommer til at overtage denne forretning. Det er altså en ting, der går imod den tendens, det ærede medlem hr. Vivike ængstedes for ville blive fremmet. Men jeg er da ganske enig med det ærede medlem i, at man ikke uden videre og uden at gå igennem en lang udviklingsperiode bør puffe den kgl. grønlandske handel og Grønlands tekniske Organisation ud over det, som